

„KONTROLNI SEZNAM PRIPRAVLJENOSTI NA BREXIT“ ZA PODJETJA, KI POSLUJEJO Z ZDRUŽENIM KRALJESTVOM

Avgust 2020

PRIPRAVITE SE NA 1. JANUAR 2021

Odločitev Združenega kraljestva, da 31. decembra 2020 preneha sodelovati v enotnem trgu in carinski uniji EU ter konča prosto gibanje oseb, blaga in storitev z EU, pomeni, da se bodo za podjetja na obeh straneh odnosi med EU in Združenim kraljestvom od tega datuma bistveno spremenili.

Tem spremembam se ne glede na izid pogajanj, ki potekajo med EU in Združenim kraljestvom, ni mogoče izogniti, poleg tega pa bi lahko še povečale pritiske, ki jih podjetja občutijo zaradi izbruha COVID-19.

Namen tega kontrolnega seznama je podjetjem iz EU, ki poslujejo v Združenem kraljestvu, in/ali podjetjem iz Združenega kraljestva, ki poslujejo v EU, pomagati, da preverijo, kako pripravljena so na 1. januar 2021.

V njem je pregled glavnih področij sprememb, do katerih bo s 1. januarjem 2021 prišlo v vsakem primeru, ne glede na to, ali bo sklenjen sporazum o prihodnjem partnerstvu na gospodarskem in varnostnem področju. Obravnava le najpogostejša vprašanja, tako da se ga ne bi smelo šteti za izčrpnega.

Dodatne smernice so na voljo v sporočilu Komisije „Pripravimo se na spremembe“ ⁽¹⁾, pa tudi v sektorskih obvestilih o pripravljenosti za deležnike, ki jih objavljajo službe Komisije in so na voljo na:

https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_sl#readiness-notice.

Bistvenega pomena je, da se vsa podjetja pripravijo na te obsežne in daljnosežne spremembe, sprejmejo vse potrebne odločitve in pred 31. decembrom 2020 zaključijo vsa zahtevana upravna opravila.

⁽¹⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Pripravimo se na spremembe – Sporočilo o pripravljenosti ob koncu prehodnega obdobja med Evropsko unijo in Združenim kraljestvom, COM(2020) 324 final z dne 9. julija 2020, https://ec.europa.eu/info/publications/getting-ready-changes-communication-readiness-end-transition-period-between-european-union-and-united-kingdom_sl.

BLAGOVNA MENJAVA ⁽²⁾

Obveznosti uvoznikov/izvoznikov

V skladu s pravom EU imajo podjetja različne odgovornosti, odvisno od tega, kje v dobavni verigi se nahajajo (npr. proizvajalec, uvoznik, trgovec na debelo itn.).

S 1. januarjem 2021 bodo podjetja iz EU, ki sedaj kupujejo blago iz Združenega kraljestva in ga dajejo na trg EU, postala uvozniki, tista, ki trenutno distribuirajo izdelke v Združeno kraljestvo, pa bodo postala izvozniki. To pomeni, da bodo morala izpolnjevati nov sklop obveznosti v skladu z veljavnimi pravili Unije.

- Ali sem seznanjen z obveznostmi izvoznika/uvoznika v skladu z veljavnimi pravili Unije, zlasti če sem imel doslej s trgovanjem s tretjimi državami le malo ali celo nič izkušenj?

Carinske formalnosti, pregledi in kontrole blaga

Od 1. januarja 2021 se bodo za vse blago, ki iz Združenega kraljestva vstopa na carinsko območje EU ali iz tega carinskega območja izstopa v Združeno kraljestvo, uporabljale carinske formalnosti, ki jih zahteva zakonodaja EU. Tudi če bo med EU in Združenim kraljestvom vzpostavljeno ambiciozno območje proste trgovine brez carin in kvot za blago ter s carinskim in regulativnim sodelovanjem, bodo vsi izdelki, s katerimi se trguje med EU in Združenim kraljestvom, predmet vseh veljavnih regulativnih pregledov skladnosti in kontrol pri uvozu za namene zagotavljanja varnosti in zdravja ter izvajanja drugih javnih politik.

- Ali sem seznanjen s carinskimi formalnostmi EU, ki bodo veljale po brexitu, zlasti če sem imel doslej s trgovanjem s tretjimi državami le malo ali celo nič izkušenj?
- Ali so moje dobavne verige pripravljene na daljše časovne okvire, ki so posledica teh dodatnih formalnosti in postopkov?

Pravila o poreklu

Od 1. januarja 2021 bodo morala biti podjetja pri uveljavljanju preferencialne obravnave blaga na podlagi morebitnega prihodnjega sporazuma med EU in Združenim kraljestvom sposobna dokazati, da ima blago, s katerim se trguje, status blaga s poreklom. Za blago, ki ne izpolnjuje zahtev glede porekla, bodo veljale carinske dajatve, tudi če se uveljavi trgovinski sporazum med EU in Združenim kraljestvom brez carin in kvot. To bo vplivalo tudi na trgovino med EU in njenimi preferencialnimi partnerji, saj bo vložek Združenega kraljestva (v smislu materialov in postopkov obdelave) obravnavan kot „brez porekla“ v okviru preferencialnih trgovinskih režimov Unije.

- Ali sem seznanjen z ustreznimi postopki in dokumenti za dokazovanje porekla blaga?
- Ali sem ustrezno prilagodil izjave dobavitelja, vključno z dolgoročnimi izjavami dobavitelja?

DDV in trošarine

S 1. januarjem 2021 se bodo pravila glede plačila in vračila davka na dodano vrednost (DDV) spremenila. To velja tako za blago kot za storitve. Prav tako bo treba ob uvozu trošarinskega blaga (alkoholne pijače, tobaki izdelki itn.), ki se na območje DDV Evropske unije vnaša iz Združenega kraljestva, plačati trošarine.

- Ali sem seznanjen z ustreznimi postopki v zvezi z DDV?
- Ali sem pri organizaciji svoje dobavne verige upošteval daljše časovne okvire, ki so posledica teh dodatnih formalnosti in postopkov?

⁽²⁾ Spremembe, opisane v tem razdelku, se ne uporabljajo za trgovino med EU in Severno Irsko, za katero se bo od konca prehodnega obdobja poleg morebitnega dogovora o prihodnjem partnerstvu uporabljal protokol o Irski in Severni Irski, ki je sestavni del sporazuma o izstopu, če bo štiri leta po koncu prehodnega obdobja k nadaljnji uporabi protokola privolila zakonodajna skupščina Severne Irske.

Certifikati, dovoljenja, oznake ali etikete

Od 1. januarja 2021 dovoljenja za promet, ki jih izdajo organi Združenega kraljestva, ne bodo več veljala za dajanje izdelkov na trg Unije. To na primer pomeni, da avtomobila s homologacijo, ki jo je izdalo Združeno kraljestvo, ne bo več mogoče prodajati na enotnem trgu.

Kadar pravo EU zahteva certifikat priglšenega organa EU – kot velja za nekatere medicinske pripomočke, stroje ali gradbene izdelke – izdelkov s certifikati organov s sedežem v Združenem kraljestvu ne bo več dovoljeno prodajati na enotnem trgu.

Podobno tudi oznake ali etikete na blagu, danem na trg Unije, ki se sklicujejo na organe ali osebe s sedežem v Združenem kraljestvu, ne bodo več izpolnjevale zahtev Unije glede označevanja.

- Ali sem certifikate in dovoljenja, ki jih je izdalo telo ali organ s sedežem v Združenem kraljestvu, prenesel na telo ali organ s sedežem v EU-27 oziroma zaprosil za nove?
- Ali sem poskrbel za pravilno označenje in etiketiranje izdelkov, ki so dani na trg EU?

Kemikalije

Od 1. januarja 2021 se v Združenem kraljestvu ne bodo več uporabljala pravila EU o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH). Registracije izdelovalcev in proizvajalcev s sedežem v Združenem kraljestvu ne bodo več veljavne v EU.

- Ali sem poskrbel, da so moje snovi registrirane pri proizvajalcu ali uvozniku v EU oziroma imenoval osebo v EU, ki je pravno odgovorna za ta uvoz kot uradni registracijski zavezanec za to snov?
- Ali sem kot nadaljnji uporabnik preveril, ali so snovi, ki jih uporabljam, ustrezno registrirane?

OPRAVLJANJE STORITEV

Od 1. januarja 2021 dovoljenja, ki so jih organi Združenega kraljestva izdali v okviru enotnega trga EU, v EU ne bodo več veljala. To je zlasti pomembno za področja finančnih storitev, prometa, avdiovizualnih medijev in energetskih storitev.

Za dostop do trga Unije bodo morali ponudniki storitev iz Združenega kraljestva in poklicni subjekti s sedežem v Združenem kraljestvu dokazati izpolnjevanje morebitnih zahtevanih pravil, postopkov in/ali dovoljenj, ki veljajo za tuje državljane in/ali podjetja s sedežem zunaj Unije, da lahko opravljajo storitve v Evropski uniji. Te zahteve so pogosto določene v nacionalnih ureditvah. Ponudniki storitev in poklicni subjekti s sedežem v Uniji, dejavni v Združenem kraljestvu, bodo morali dokazati izpolnjevanje vseh zadevnih pravil Združenega kraljestva.

- Sem ocenil, ali se moram/morem še naprej zanašati na storitve, ki jih opravljajo subjekti s sedežem v Združenem kraljestvu?
- Ali se moje podjetje zanaša na licence ali dovoljenja, ki so jih izdali organi Združenega kraljestva? Ali sem zaprosil za podobne licence ali dovoljenja v EU-27 oziroma sem take licence ali dovoljenja, ki jih je izdalo Združeno kraljestvo, prenesel na organ EU-27?
- Sem kot stranka/kupec preveril, ali ima moj ponudnik licenco ali dovoljenje, ki je potrebno za opravljanje storitev v EU?

Finančne storitve

S 1. januarjem 2021 se bodo dovoljenja za opravljanje storitev iz Združenega kraljestva po vsej EU prenehala uporabljati. Za opravljanje finančnih storitev iz Združenega kraljestva v EU se bodo uporabljala ustrezna pravila zadevnih držav članic za tretje države.

- Sem ocenil, ali se moram/morem še naprej zanašati na ponudnike finančnih storitev iz Združenega kraljestva?
- Če poslujem v Združenem kraljestvu, ali sem seznanjen s pravili Združenega kraljestva za opravljanje finančnih storitev?

Letalstvo

Od 1. januarja 2021 letalski prevozniki z operativnimi licencami, ki jih je izdal organ Združenega kraljestva za izdajanje licenc za komercialni zračni prevoz potnikov, pošte in/ali tovora, ne bodo mogli opravljati storitev zračnega prevoza v Evropski uniji. Letalski prevozniki EU in imetniki certifikata varnosti v letalstvu bodo morali zagotavljati in ohranjati skladnost z zahtevami EU, vključno z zahtevami za letalske prevoznike glede glavnega kraja poslovanja ter večinskega lastništva in nadzora EU, pa tudi s pravnim redom Unije na področju varnosti v letalstvu.

- Ali sem seznanjen z vsemi ustreznimi zahtevami glede certificiranja in jih izpolnjujem?

Prevozniki v cestnem prometu

Od 1. januarja 2021 prevozniki v cestnem prometu, ki imajo sedež v Združenem kraljestvu, ne bodo več imeli licence Skupnosti. Zato ne bodo več imeli avtomatičnih pravic za dostopanje do enotnega trga, ki jih vključuje taka licenca, in sicer pravice gospodarskih subjektov EU, da opravljajo potovanja in prevažajo blago po vsej EU.

Na prevoznike in logistična podjetja bodo vplivale spremembe formalnosti, ki jih bo treba opraviti pri prečkanju meje med Združenim kraljestvom in EU ⁽³⁾. Mejne formalnosti bodo vplivale tako na voznike kot na potnike in čezmejne delavce. Te vključujejo mejne kontrole oseb in s tem preverjanje zahtev glede vstopa in bivanja, žigovanje potnih listov in po potrebi vizumske obveznosti.

- Ali sem seznanjen z vsemi ustreznimi zahtevami glede certificiranja in jih izpolnjujem?
- Ali sem pri organizaciji svoje dobavne verige upošteval daljše časovne okvire, ki so posledica teh dodatnih mejnih kontrol in formalnosti?

Poklicne kvalifikacije

Od 1. januarja 2021 pravila EU o priznavanju poklicnih kvalifikacij ne bodo več veljala za Združeno kraljestvo. Za državljane Združenega kraljestva – ne glede na to, kje so pridobili kvalifikacije – in državljane EU s kvalifikacijami, ki so jih pridobili v Združenem kraljestvu, bodo za uradno priznavanje teh kvalifikacij v zadevni državi članici veljala pravila navedene države za priznavanje kvalifikacij iz tretjih držav. V številnih primerih je tak postopek priznavanja bolj zapleten.

- Ali smo jaz/moje osebe pridobili vzajemno priznanje poklicnih kvalifikacij, pridobljenih v Združenem kraljestvu?

⁽³⁾ Z izjemo Severne Irske, ki bo v skladu s protokolom o Irski in Severni Irski še naprej usklajena z omejenim sklopom pravil Unije, da bi se izognili carinskim pregledom in kontrolam na irskem otoku.

ENERGIJA

Čeprav se bodo povezovalni daljnovodi za električno energijo in plinovodi vsekakor lahko še naprej uporabljali, pa Združeno kraljestvo od 1. januarja 2021 ne bo več sodelovalo pri namenskih platformah Unije. Za trgovanje z električno energijo prek povezovalnih daljnovodov z Veliko Britanijo se bodo namesto tega uporabljale alternativne nadomestne rešitve ⁽⁴⁾. Te bi morale omogočiti nadaljevanje trgovanja z električno energijo, čeprav ne z enako učinkovitostjo kot na sedanjem enotnem trgu.

⇒ Sem preveril, ali se zanašam na trgovanje prek povezovalnih daljnovodov za električno energijo z Veliko Britanijo in sprejel potrebne ukrepe za prilagoditev na novo regulativno okolje?

PRAVO DRUŽB IN CIVILNO PRAVO

Družbe, registrirane v Združenem kraljestvu

S 1. januarjem 2021 se bodo družbe, ustanovljene v Združenem kraljestvu, štete za družbe iz tretje države in ne bodo avtomatično priznane. Obravnavane bodo v skladu z nacionalno zakonodajo, ki velja za družbe, ustanovljene v tretji državi. Podružnice družb, ustanovljenih v Združenem kraljestvu, v državah članicah EU bodo postale podružnice družb iz tretjih držav. Odvisne družbe družb iz Združenega kraljestva so v Uniji načeloma družbe EU in zanje se bo še naprej uporabljala vsa zadevna zakonodaja Unije in nacionalna zakonodaja.

⇒ Ali sem, če je moje podjetje ustanovljeno v Združenem kraljestvu, v nacionalnem pravu preveril, da dejstvo, da je glavna uprava ali glavni sedež podjetja v EU, zadošča za ohranitev statusa podjetja EU?

Pogodbe – klavzule o izbiri foruma

Od 1. januarja 2021 se pravila Unije, ki olajšujejo čezmejno priznavanje in izvrševanje sodnih odločb v EU in Združenem kraljestvu v prehodnem obdobju, ne bodo več uporabljala ⁽⁵⁾. Sodbe, ki jih je izreklo sodišče Združenega kraljestva, v Evropski uniji morda ne bodo več hitro izvršljive, kot so zdaj.

⇒ Ali sem ponovno ocenil izbiro jurisdikcije Združenega kraljestva v svojih komercialnih pogodbah?

DRUGI VIDIKI: PODATKI, DIGITALNO PODROČJE IN PRAVICE INTELEKTUALNE LASTNINE

Blagovne znamke in modeli, geografske označbe, žlahtniteljske pravice

Medtem ko bodo obstoječe enotne pravice intelektualne lastnine EU (blagovne znamke EU, modeli Skupnosti, žlahtniteljske pravice v Skupnosti in geografske označbe) v skladu s sporazumom o izstopu še naprej zaščitene, bodo imele od 1. januarja 2021 vse nove enotne pravice EU ožjo ozemeljsko veljavnost, saj ne bodo več učinkovale v Združenem kraljestvu ⁽⁶⁾.

⇒ Ali sem sprejel potrebne ukrepe za zagotovitev neprekinjenega varstva pravic intelektualne lastnine, ki jih imam v Združenem kraljestvu?

⁽⁴⁾ To ne velja za povezovalne daljnovode za električno energijo med Severno Irsko in Irsko, saj bo Severna Irsko v skladu s členom 9 protokola o Irski in Severni Irski še naprej sodelovala na integriranem enotnem trgu z električno energijo na irskem otoku.

⁽⁵⁾ Opozoriti je treba tudi, da od 1. januarja 2021 platforma za spletno reševanje sporov v EU ne bo več na voljo za izvensodno reševanje sporov med potrošniki, ki prebivajo v Evropski uniji, in trgovci s sedežem v Združenem kraljestvu.

⁽⁶⁾ V skladu s členoma 54 in 57 sporazuma o izstopu so obstoječe enotne pravice v Združenem kraljestvu zaščitene tako, da se pretvorijo v pravice Združenega kraljestva.

Osebni podatki

Od 1. januarja 2021 bodo za prenose osebnih podatkov iz EU v Združeno kraljestvo veljala pravila za prenose podatkov v tretje države, kakor so določena v Splošni uredbi EU o varstvu podatkov ⁽⁷⁾ oziroma direktivi o varstvu podatkov pri preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju kaznivih dejanj ⁽⁸⁾.

To je pomembno za številne poslovne sektorje, zlasti če bodo podjetja EU še naprej sodelovala s podatkovnimi centri v Združenem kraljestvu.

⇒ Ali sem sprejel potrebne ukrepe za zagotovitev skladnosti s predpisi EU, če osebne podatke prenašam v Združeno kraljestvo?

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2016/679, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?qid=1594051658864&uri=CELEX:32016R0679>.

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2016/680, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A32016L0680>.

KJE LAHKO NAJDEM VEČ INFORMACIJ IN KDO MI LAHKO POMAGA

- ⇒ Na spletišču Evropske komisije je objavljenih več kot 70 obvestil o pripravljenosti za številne gospodarske sektorje. Namenjena so v pomoč vsem udeležencem na trgu pri pripravah na brexit. Obvestila se stalno posodablajo z dodatnimi sektorji in informacijami, prevedejo pa se v vse jezike EU.
- ⇒ Obiščite spletišča služb in agencij Evropske komisije, ki delujejo na področju, ki zadeva vas in vaše podjetje.
- ⇒ Za dodatne informacije in pomoč se obrnite na vaše nacionalne organe, lokalne gospodarske in industrijske zbornice ali panožna združenja.